

## መቅደም

በ1995 ዓ.ም. ያሳተምነው የዐዲስ ኪዳን ማብራሪያ እንደ ታተመ ታላቅ ተቀባይነትን ስላገኘ የብሉይ ኪዳን ማብራሪያ አስፈላጊነት የተገለጸው ወዲያው ነበር። ወዲያውም “የትኛውን የእንግሊዝኛ የብሉይ ኪዳን ማብራሪያ እንተርጉም?” አልን። ብዙ ወንድሞችን (ተርጓሚዎችን፣ መጋቢዎችን፣ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን የመጽሐፍ ቅዱስ ኮሌጅ መምህራንን፣ ወዘተ) መጠየቅ ጀመርን። እንዲተረጎሙ ከተጠቁሙት ውስጥ ዘንደርቫን ኤን አይ ቪ ባይብል ኮሜንታሪ (ZONDERVAN NIV BIBLE COMMENTARY VOLUME 1: Old Testament) ተመረጠ።

ይህ በአንድ ቅጽ በሪቻርድ ፖልሲን ዕጥርጥር የተደረገው በሃያ ሰባት ምሁራን ተጽፎ በመላው ዓለም በሚገኙ እንግሊዝኛ ተናጋሪዎች በአድናቆት ተቀባይነት ከአገኘው ዘ እክስፖዚቶርስ ባይብል ኮሜንታሪ (The Expositor's Bible Commentary) የተወሰደ ነው። እነኚህ ሃያ ሰባት ተንታኞች፣ መጽሐፍ ቅዱስ በእግዚአብሔር መንፈስ የተጻፈ መሆኑን ከማመናቸውም በላይ ሊታመንበት የሚገባ የእግዚአብሔር ቃል መሆኑን የተቀበሉ ናቸው። እያንዳንዱ ተንታኝ ጸሐፊም፣ ማንኛውም ሰባኪ፣ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪና አስተማሪ መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ እንዲረዳ ለማድረግ ጥርጉል።

መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናነብ፡ “ይህ ጥቅስ/ክፍል የሚለው ምንድን ነው?” ብለን ስንጠይቅ ከዚህ ማብራሪያ መልሱን እናገኛለን። የወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት የቀድሞው ጸሐፊ መጋቢ ስዩም ገብረ ጻድቅ የዐዲስ ኪዳን ማብራሪያ በተመረቀበት ዕለት፡ “ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤቶች አሉ፤ እየተከፈቱም ነው፤ ይህ ማብራሪያ ቃሉን በማብራራት፣ የግል ተማሪዎችን ጥያቄ የሚመልስ በየቤቱ ሊገኝ የሚችል ትምህርት ቤት ነው” አሉ። ይህ የብሉይ ኪዳን ማብራሪያ ተጨማሪ የመጽሐፍ ቅዱስ ኮሌጅ ይሆናል ብለን ተስፋ እናደርጋለን።

በአንድ ቅጽ የተካተተውን (ዕጥርጥር ያለውን) መተርጎም አስቸጋሪ ቢሆንም የኛ ተርጓሚዎች በእግዚአብሔር ርዳታ ይህን የብሉይ ኪዳን ማብራሪያ የዛሬዎቹ ኢትዮጵያውያን እንዲረዱት አድርገው ለማቅረብ ጥረዋል። ከዕብራይስጥ ቋንቋ ወደ እንግሊዝኛ ቋንቋ መተርጎም አንድ ነገር ነው፤ የመጀመሪያውን ባህል አገናዝቦ በእንግሊዝኛ የተጻፈውን ወደ አማርኛ መተርጎም ደግሞ ሌላ ዳገትን መውጣት ነው። መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ የአማርኛ ቋንቋ የተረጎሙልንን የዐዲሱ መደበኛ ትርጉም ተርጓሚዎችና በኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር አማካይነት ቀለል ባለ አማርኛ የተረጎሙትን ተርጓሚዎች እናደንቃቸዋለን፤ ጌታ ይባርካቸውም እንላለን።

መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናነብ በትርጉሞች መካከል ልዩነት ስናይ፡ “ትክክለኛው ይህ ትርጉም ነው” ብለን ከመፍረዳችን በፊት በሌሎች ቋንቋዎች የተተረጎሙትን ትርጉሞችን ማየት መልካም ነው። ሊቃውንት “ዕብራይስጡ፣ አረማይኩ፣ ግሪኩ ምን ይላል?” ይላሉ። ሌሎቻችን እንግሊዝኛ የምንችለው ደግሞ ብዙ አማራጮች ስላሉን ለመጽሐፍ ቅዱስ የትርጉም አማካሪዎች እንደ ተናገሩት፣ ቃል በቃል የተተረጎሙ ለዕብራይስጡና ለግሪኩ ትርጉም የሚቀርቡ ሪቪዘሮች ስታንዳርድ ቨርሽን ወይም ዚ ጀኖሳሌም ባይብል (REVISED STANDARD VERSION or THE JERUSALEM BIBLE) ናቸው። በዘመናዊ እንግሊዝኛ የተተረጎሙ ኒው ኢንተርናሽናል ቨርሽንና ጉድ ኒውስ ባይብል (New International Version እና Good News Bible) በመላው ዓለም ተቀባይነት ያገኙ ናቸው።

ወደ ማብራሪያችን ስንመለስ፣ ይህ ማብራሪያ የተዘጋጀው በቡድን ሲሆን ተርጓሚዎች የጠቀሷቸው ጥቅሶች የተቀዱት ከዐዲሱ መደበኛ ትርጉም መጽሐፍ ቅዱስ ነው። በዚህ ተግባር ብዙ ወንድሞች ተሳትፈውበታል። አንዱ የተረጎመውን ሌላው አርታዲ በመሆን በትክክል መተርጎሙን ተመልክቶአል፤ በመጨረሻ ዋና አርታዲው ሙሉውን የማብራሪያ ትርጉም በመመልከት አስተካክሎ ለጎትመት አዘጋጅቶታል። በሥራው የተሳተፉትም የሚከተሉት ናቸው።

**ተርጓሚዎች፦** ምንሊክ አስፋው፣ ንጉሤ ቡልቻ፣ ተጋፋው ትርፌ፣ ሰሎሞን ጥላሁን፣ ናሁሠናይ አፈወርቅ፣ ፍትሐ አምላክ እንደው፣ ደርበው አዱኛ፣ መስፍን ታዬ፣ ቁምላቸው ፋንታሁን፣ የናስ አስፋው፣ ፍሥሐ ፈይሣ፣ ተስፋዬ መስፍን፣ ወርቁ ኤጀሬ እና ቴዎፍሎስ ቀነዓ ናቸው።

**አርታዲያን፦** ንጉሤ ቡልቻ፣ ናሁሠናይ አፈወርቅ፣ ሰሎሞን ጥላሁን፣ ደርበው አዱኛ፣ ምንሊክ አስፋው እና ፍሥሐ ፈይሣ ናቸው።

**ዋና አርታዲ ፦** ፍትሐ አምላክ እንደው ናቸው።

የተተረጎመውን በመተየብ (ኮምፒውተር ውስጥ በማስገባት) ለጎትመት ያዘጋጅቸው እህት **ገነት ሣህሌ** ናት።

መጽሐፍ ቅዱስ በዓለም ከሚገኙት መጽሐፍት ሁሉ የሚበልጥ፣ የሕገጋት ሁሉ መሠረት፣ የመለኮታዊ ጥበብ ምንጭ፣ ወደር የሌለው የሕይወት መመሪያ፣ ከሁሉም በላይ ኢየሱስ ክርስቶስን ገላጭ ነው። ይህ ማብራሪያ የታለመው “እኔ ግን ሕይወት እንዲኖራቸውና እንዲትረፈረፍላቸው መጥቻለሁ” ያለውን ጌታ ኢየሱስን እንዲያውቁት ነው። እርሱ በጸሎቱ እንዲህ ብሎአልና፡ “አንተ ብቻ እውነተኛ አምላክ የሆንኸውንና የላከኸውን ኢየሱስ ክርስቶስን ያውቁ ዘንድ ይህች የዘላለም ሕይወት ናት።”

### **ማሳሰቢያ ለአንባቢያን**

እንዲህ ያለ መጽሐፍ ለማዘጋጀት ብዙ ጥንቃቄ ጠይቆአል። በተሳሳተ አባባል እንዳይተረጎም በአያሌ ሂደቶች ውስጥ እንዲያልፍ ተደርጎአል። አጣቃሽ ጥቅሶች በትክክል እንዲቀዱም የተቻለውን ያህል ከፍተኛ ጥረት ተደርጎአል። አንባቢያን ይህን ዐዲስ መጽሐፍ በጥንቃቄ አንብበው የሚሰጡን አስተያየት በጥረታችን ሐሳብ አድርገን የሥራውን ባለቤት ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ይበልጥ እንድናመሰግን ያግዘናል ብለን ተስፋ እናደርጋለን።

ሚሊዮን በለጠ